

**Umiartortut atorfinitsitaasarnerannut pissutsit pillugit inatsimmi Kalaallit Nunaanni
naalagaaffigisami nangaanartitanik pillugu atuukkunnaartitsinissamik Naalakkersuisut
peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut**
(Ane Hansenimit, Inuit Ataqatigiit, saqqummiunneqartoq)

pillugu

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerpeqarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap suliarinninnermini kingullermik ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Randi Vestergaard Evaldsen, Demokratiit, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Nicolaj Jeremiassen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Jens-Erik Kirkegaard, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Knud Kristiansen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Kelly Berthelsen, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Per Rosing-Petersen, Partii Naleraq

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Umiartortut atorfinitsitaasarneranni pissutsit pillugit inatsimmi Kalaallit Nunaata imartaani nangaanartitanik atuukkunnaartitsinissaq siunnersuuteqartup siunnersuuteqarnermigut kissaatigaa.

2. Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Ataatsimiititaliap maluginiarppaa Naalakkersuisut akissuteqaataatigut, ataatsimiititaliap apeqqutaanut Naalakkersuisut akissutaatigut (ilanngussa 1) kiisalu Imarsiorneq pillugu misissueqqissaarnikkut 2017-imi februaarimi saqqummiunneqartukkut ersertoq imarsiornermut tunngasut eqqarsaatigalugit Naalagaaffimmi oqartussat Namminersorlutik Oqartussallu akornanni suliassa qarfiit agguataarneqarnerat eqqarsaatigalugu suli nalorninarqartoq, nalorninerlu tamanna danskit inatsisaata Kalaallit Nunaannut atuutilersinnaanerata pissusissamisoornerata nalilersorneqarneranut aamma pingaaruteqartoq. Naalakkersuisut kingullertut ataatsimiititaliamut akissummi 24. februar 2017-imeersumi

nalunaarutigaat, suliassa qarfiit suut umiartortut atorfinitsitaasarneranni pissutsit pillugit inatsimmut ilaatinneqarnersut suli qulaajarneqartoq. Ataatsimiititaliap tamanna tusaatissatut tiguaa, tamatumunngalu atatillugu Naalakkersuisut qinnuigalugit aappassaaneerinninnermut atatillugu qulaajaanerup pineqartup killiffianik ilisimatitsissuteqaqqullugit.

Ilisimatitsissutigineqartut malillugit Danmarkip Kalaallit Nunaatalu akornanni kikkut suna oqartussaaffigeneraat eqqarsaatigalugit suli nalornineq qulaajarneqaqqaartariaqarpoq, umiartortut atorfinitsitaasarneranni pissutsit pillugit inatsit Kalaallit Nunaannut atuutilersissallugu piffissanngornersaq isumalimmik aalajangiisoqatinngu.

3. Allanguutissat siunnersuut siullermeerinninnermi saqqummiunneqartoq

Aalajangiiffigisassatut siunnersuummut allanguutissatut siunnersuut ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnerminut atatillugu isumaliutigisaminut ilannguteqqullugu Siullermeerinninnermi Siumup oqaaseqartartuata ataatsimiititaliaq qinnuigaa. Allanguutissatut siunnersuut malillugu imarsiornermut tunngasut tiguneqarnissaat pillugu danskit naalagaaffiannik isumaqatigiinniarnernik aallartitsinissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqassapput.

Tassunga atatillugu Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq Inatsisinut Ataatsimiititaliamit isumaqatigiittumit inassuteqaat malillugu UKA2015/113-imik akuersinermikkut Inatsisartut isumaqatigiittut Naalakkersuisut ima peqqummatigit:

”Angerlaassassarineqarsinnaasut ilanngussaq 1-imi allassimasut Namminersorlutik Oqartussat inatsisaani allassimasuni suliassa qarfiit pineqartut pillugit Naalakkersuisut nalunaarusioqqullugit peqquneqarnissaanik Inatsisartuni aalajangiiffigisassatut siunnersuut. Nalunaarusiaq, kingusinnerpaamik UPA2018-imi Inatsisartunut saqqummiunneqartussanngortitassaq, suliassa qarfiit ataasiakkaani tamani tulluittunik nalunaarsuiffiussapput:

- a. Suliassa qarfiup ingerlanneranut ullumikkut Naalagaaffimmu qanoq akeqarpa, Kalaallit Nunaannullu qanoq akeqassava illersorsinnaasumik suliassa qarfik ingerlatissappagu?*
- b. Suliassat ingerlannissaani piginnaasat suut eqquutsinneqassappat, Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat suliassa qarfik ingerlanneqartumik illersorneqarsinnaasumik ingerlatsissaguni?*
- c. Iluaqutigineqartussat akornutaasinnaasullu suliassa qarfiit ingerlanneqartut angerlaannerini suut kingunerissavai?*
- d. Suliassa qarfiit ingerlanneqartut angerlaannissaanni suliassat piffissami sivikitsup iluani, piffissami akunnattup iluani imaluunniit piffissap sivisuup ingerlanerani suliarineqarlutik tulleriiaarneqarnissai Naalakkersuisunit ingerlanneqartussaasorivaat?”*

Siunnersuummut akuersaarnermi saniatigut Inatsisinut Ataatsimiititaliaq isumaliutissiissummini ima oqaaseqarpoq:

” Taamaattorli (Inatsisinut) Ataatsimiititaliap kaammattuutigaa, Naalackersuisut nassuiaat, tamanna ajornanngippat 2017-imi ukiakkut ataatsimiinnermi siusinnerusukkulluunniit Inatsisartunut saqqummiutissagaat.”

Angerlaassuinissamut nassuiaat pillugu aalajangiiffigisassatut siunnersuutip (UKA2015/113) siullermeerneqarnerani partiit ima oqaaseqarput (tulleriissaarnagit tigulaakkat):

Parti Naleraq: *”Siunnersuutip siunertaa [...] annertunerusumik oqaaseqarfiginagu tamakkiisumik siunnersuut tapersissavarput” aamma ”Tikkuassallugu pingaaruteqarluinnarpoq siunnersuut una inatsisinik tunngaviusunik suliaqarnermi akimmisaarfiussanngimmat”*

Atassut: *”Siunnersuuteqartup siunnersuummini oqariartuutigisaa inuiattut ataatsimut anguniagaqatigiinnerup ersernerlussinnaanera pillugu ilaatigut [...] isumaqataaffigisinnaavarput. [...] aamma isumaqataaffigivarput, inuiattut namminersornerup atuutilersinneqarnerata kingorna qanoq nunatta alloriaqqinnissaa pissanersoq isummatta assigiinngisitaartuunera. Tamanna pissusissamisoortumik nammineq oqartussaanerup annertutiginissaanik qanorlu pinissaanut kissaatigisatta assigiinngitsuuneranik tunngaveqarpoq.”*

Demokratiit: *”Nassuiaat suliareqquneqartoq politikerit uagut pingaarnersiunissatsinnut sakkussaavoq pingaaruteqarluinnartoq. Nassuiaat pigilerutsigu aamma sorliit oqartussaaffiit tiginissaannut pingaarnersiunissatsinnut tunngavissarissaarnerulissaagut tamakkiisumillu takusinnaalissavarput immikkoortut tiginissaat aningaasarsiornikkut piviusorsionersoq.”*

Inuit Ataqtigiiit: *”Siunnersuummi oqartussaaffiit naalagaaffiup suli aqutaasa angerlaassorneqalersinnaasut pillugit Naalackersuisut nalunaarusiornissaanik piunasaqarneq [...] tamakkiisumik taperserparput. Inuiaammi namminiilivinnissatsinnut aqutissatta qanoq aqquasaagassaqarnera ersarissartariaqalerparput.”*

Siumut: *”Qaammaasalimmik aalajangiisarnissaq sapinngisamik anguniarneqartuartaqartoq” aamma ”Taamaammat anguniakkat orninneranni qaammaasalimmik aalajangiisarnissaq eqqarsaatigalugu una siunnersuut [...] taperserparput, soqutigalugulu malinnaaffigissallutigu”.*

Angerlaassuinissamut nassuiaatissap, suliassaqarfiit sorliit angerlaanneqarnissaannik qinnutigineqarsinnaanersut pillugu takussutissiisussatut naatsorsuutigineqartariaqartup kiisalu minnerunngitsumik angerlaassuinissamik suliassat naapertuuttumik pingaarnersiorneqarnissaannut periarfissiisup, sularineqarnerani annertuumik isumaqatigiittoqarnera eqqarsaatigalugu aalajangiiffigisassatut siunnersuummut matumani pineqartumut allannguutissatut siunnersuut aqutigalugu suliassaqarfiit immikkut ittut

angerlaassorneqarnissaat pillugu danskit naalackersuisuinik isumaqatiginninniarnertit aallarteqqullugit Naalackersuisut peqquneqarnissaat siunertarisamut naleqqutinngitsoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

4. Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap allannguutissatut siunnersuutaa

Angerlaassuinissamut nassuiaammik suliaqarnissaq pillugu aalajangiiffigisassatut siunnersuutip (UKA2015/113) Inatsisartunit akuersissutigineqartup piviusunngortinneqarnissaanni imarsiornermut suliassa qarfiup Naalackersuisunit ilaatinneqassasoq ataatsimiititaliamit tutsuigineqarpoq. Tassunga atatillugu angerlaassuinissamut nassuiaammik (UKA2015/113) suliaq sumut killinnersoq aalajangiiffigisassatut siunnersuutip matumani pineqartup aappassaaneerpeqarneranut atatillugu paasisstisseeqqullugit Naalackersuisut ataatsimiititaliamit qinnuigineqarput.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuut matumani pineqartoq pillugu isumaliutigisani tunngavigalugit allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussinissamut ataatsimiititaliaq tunngavissaqarsoraaq. Allannguutissatut siunnersuutip akuerineqarneratigut siunissami ataatsimut pingaarnersiunerup kingorna imarsiornermut suliassa qarfiup angerlaanneqarnissaa pillugu naalackersuinikkut siunertarisat piviusunngortinneqassapput. Pingaarnersiunermit tamatumani Kalaallit Nunaat eqqarsaatigalugu nangaanartitat pillugit isumaliutigisat pissusissamisoorumik ilaatinneqassapput.

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap allannguutissatut siunnersuutaa:

UKA2015/113 naapertorlugu nassuiaammik suliaqarnermut atatillugu umiartortut atorfinitsitaasarnernanni pissutsit pillugit inatsimmi immikkoortut ullumikkut Kalaallit Nunaat eqqarsaatigalugu nangaanartoqartinneqartut Kalaallit Nunaanni inatsisiliornermut ilanngunneqarsinnaanerannik apeqqutip ilanngunneqarnissaanik Naalackersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup allannguutissatut siunnersuutini **akuerineqassasog**
inassutigaa.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

Peter Olsen, Siulittaasoq

Randi Vestergaard Evaldsen

Ineqi Kielsen

Jens-Erik Kirkegaard

Knud Kristiansen

Kelly Berthelsen

Per Rosing-Petersen